

radovednosti, potem z zanimanjem, a naposled hlastno. Knjiga je bila slaba, polna nemoralnosti. Mladenki je dokončno izbila iz glave samostanske misli. Zato pa so ji začele okoli glave brenčati druge muhe, ki so jo kmalu zapeljale v nasprotje s 6. božjo zapovedjo. Oče se je natihome veselil, češ, sedaj pa se ne bo več ponunila. Njegovo tiho veselje ni dolgo trajalo. Hčerki ni bila samo 6. božja zapoved v napotje, marveč tudi druge. Radi name-ranega umora je prišla pred sodnijo ter tudi bila obsojena. Žrtev slabe knjige! Koliko še bo takih žrtev tudi med našo mladino? Mar bo naše svarilo pred slabo knjigo in nekrščanskim časnikom še vnaprej ostalo glas vpijočega v puščavi? Gorje narodu, ki pusti svojo mladino zastrupljati z bacili verske brezbržnosti, nevere in nemoralnosti!

★

Sv. Marjeta ob Pesnici. Halo! V nedeljo dne 26. maja popoldne bo v Šmarjeti res pravi hat. Nastopili bodo bojoviti »Maratonci«. Ker je pri nas precejšnje zanimanje za rokoborbo, se je odločil SSK Maraton, da pri Šmarjeti izvede s svojo elipo rokoborbe in boks. Tudi lahkoatletiki bodo preizkusili svoje moči. Prišel bo na svoj račun vsak, pa naj bo star ali mlad, še celo naši pretepači, ki majo korajže na cente, bodo uvideli, da je pač mnogo lepše pokazati svoje moči na plemenit način in se boriti, seveda brez plank. Šmarječanom priporočamo, da se v čim lepšem številu udeležijo te prireditve. Vstopnina bo malenkostna.

Jarenina. V nedeljo dne 26. maja nas obišče izpoč zelenega Pohorja iz starodavnih Ruš, nazvane Mali Beograd, tamkajšnje pevsko društvo »Ruše« in nam priredi popoldan ob 3. uri v dvorani Posojilnice pevski koncert. Ker je to edinstven primer, da bi se pri nas vršil kak pevski koncert, zaslužijo ruški pevci, kateri so ves prebitek odstopili tukajšnjemu pevškemu društvu, tem večjo pozornost. Zatorej je naša dolžnost, kateri že od nekdaj ljubimo lepo pesem, da napolnimo dvorano do zadnjega kotička. Na prireditvi pa se vabijo tudi ljubitelji petja iz Sv. Jakoba in Pesnice, ka-

terim je zasiguranih par veselih uric v idilični Jarenini. Vrlim Rušanom pevcem in organizatorju tega koncerta g. Franju Knupležu pa ključemo: Na veselo svidenje!

Kapela pri Slatini-Radencih. Gasilska četa Kapela priredi dne 26. maja veliko pomladansko tombolo na vrtu tovariša Zdravca, katere čisti dobiček je namenjen za odplačilo nove motorne brizgalne. V slučaju slabega vremena se vrši tombola dne 30. majnika ravnostam.

Ljutomer. Ta teden prejmejo naši šolarji prvo sv. obhajilo. Okoli 150 prvoobhajancev bo tega dne srečnih. Da bodo pa z njimi srečne tudi mamice, jim priredijo naši otroci iz Marijinega vrtca to nedeljo dne 26. majnika, popoldne ob pol štirih v Katoliškem domu slavnostno akademijo, s proslavo materinskega dne in v proslavo prvega sv. obhajila. Na sporedu so same lepe točke, petje, deklamacije, dve lepi igrici, govor, nastop fantka prvošolca s harmoniko itd. Ni večjega užitka, ko deca na odru. Zato pridite, da boste z otroki veseli vsi, zlasti matere. Vsi prostovoljni prispevki te mladinske prireditve se bodo poslali v Ljubljano za evharistični kongres, kot prispevek naše mladine. — Še je čas, da se priglasite za evharistični kongres v Ljubljani. — Tečaj igralcev naših ljudskih odrov iz okolice, ki bi se moral po načrtu vršiti 16. junija v Ljutomeru, je radi okrožnih Satnerjevih koncertov prestavljen na poletniški čas.

Sv. Janž na Dravskem polju. Dne 30. maja, na Vnsobhod, priredi tuk. pevski zbor pevsko prireditev z zelo pestrim sporedom. Na programu je spevoigra »Snubač« in še mnogo drugih pevskih točk. Za smeh in veselo razpoloženje poslušalcev bo v obilni meri poskrbljeno. Začetek ob treh popoldne. — V večernem mraku, ob Ave Mariji, se bo blagoslovil novi evharistični križ, ki ga bodo postavili fante šentjanške fare. Ob tej priliki bo primerna slovesnost z nabožnim petjem in rimsko procesijo.

Št. Janž pri Velenju. Prvi kmetijsko-gospodinski tečaj je za nami. Izjemoma je trajal samo dva meseca, od 12. marca do 17. maja. Udeležilo se ga je devet deklet s prav dobrim uspehom. Zadnjo nedeljo dne 12. maja je bil njegov slovesni zaključek z malo prireditvijo.

Na sporedu so bile deklamacije, govor gospe voditeljice, petje narodnih pesmi, en kuplet in vprizoritev dveh žaloiger »Brez zajtrka« in »Strahovi«. Uspeh je bil vsestranski, Slomškova dvorana polna in tudi gromni uspeh povabljen na kavo in se je vršila v ožjem krogu proslava materinskega dne. Tečaj se je vršil v prostorih župnišča in ste ga vodili gospa voditeljica Sittig Olga in pomočnica gđ. Marica Bercetova. Učiteljici kakor učenke so bile s tečajem zelo zadovoljne. Poleg tako potrebne vsestranske strokovne izobrazbe, ki jo



Romunski prestolonaslednik Mihael ob priliki vojaške parade v Bukarešti.

Cerkev sv. Petra v Rimu

je imela dolgo časa to prednost, da je smela samo ona vlivati ter sploh upodabljati kipe apostolskih prvakov Petra in Pavla. Na ta način so hoteli prepričati, da bi slikarji in kiparji po svoje ne pačili enkrat določenih potez na obrazih obeh apostolov.

Novjši podatki o najstarejšem drevesu.

Že od nekdaj trdijo, da je najstarejše drevo na svetu v vasi S. Maria del Tule pri Oaxaci v Mehiki. Drevo je močvarna cipresa. Alfonz Decanolle je zračunal, da mora biti drevo staro 6000 let. Več znamenitih rastlinoslovcev je bilo mnenja, da je omenje-

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Po prihodu žandarjev so zginili kmetje, med katerimi so spoznali člani komisije Mihaela Zupančiča, ki je bil tamkaj blizu doma. Orožniki so ga šli iskat in so dobili ženo samo doma. Gospodarja so izsledili v hosti. Odrezal se jim je, da on ni Zupančič, pač pa Mihael Smuk. Orožniška patrulja ga ni poznala in ga radi napovedi krivega imena tudi ni zgrabila. Naslednji dan se je pojavilo pri Zupančiču kar osem žandarjev. Aretirani se je branil, da bi izdal tovariše in radi tega so ga odgnali v Celje. Celih 14 dni so ga vicali v preiskovalnem zaporu. Grozili so mu, da ga bodo poslali v Gradec, če ne pove, v kaki družbi je motil in preprečil delovanje razkuževalne komisije. Sedaj je povedal, da so bili njegovi spremljevalci Zupelevčani, ki imajo tamkaj več vinogradov. Vse so zaprli. Vsak je dobil pol leta zapora in tudi Zupančič pol koledarja poleg preiskave.

20

Vodja puntarjev je bil ustreljen. Komisija je kar sama in prostovoljno ukinila svoje ničevno delo, ki je rodilo toliko nevolje in bilo zaključeno z usodepolnimi strelji. Po teh dejstvih bi vsak trezno misleč pričakoval, da bodo imeli tolikanj od oblasti po nepotrebnem nadlegovani kmetje mir. Kaj še! Glavni ples ter obračun s puntarji je pričel šele po ustrelitvi Lapuha ter Petana in po tistem razhodu razkuževalne komisije. Brežiško okrajno glavarstvo je prejelo iz Gradca povelje, da naj polovi ter vtakne pod ključ vse one, kateri so imeli kako večjo besedo med uporniki in predvsem seveda drzneže, kateri so obmetavali orožnike s kamenjem.

Žandarji v brežiškem okraju so se čutili pre-slabe, da bi se lotili težavne in obenem skrajno nevarne naloge. Vse je trdno verovalo, da se bodo kmetje resno uprli, če jih bodo dražili z aretacijami in s preganjanjem nedolžnih.

Česar so se branili orožniki, bi naj opravilo nemško vojaštvo. V kraje, kateri so bili v Gradcu proglašeni za najbolj pobunjene, so poslali oddelke vajakov iz Gornje Štajerske.

Ob pojavu vojaštva so možje in fantje zapustili

mora imeti vsako dekle in vsaka gospodinja, so imele udeležence tečaja še gmotni dobiček. V denarju so prispevale za ves tečaj skupno 254 Din. Poleg čistega dobička od prireditve so še poslali prispevke: občina Velenje in sreški kmetijski odbor 200 Din ni 150 Din. Tako izkazuje končni obračun nad 300 Din prebitka, ki se je enakomerno razdelil med tečajnice. Ko se dospe za uboge udeležence podpore hanske uprave, se tudi ta med najbolj potrebne razdeli. Tako je ta prvi gospodinjski tečaj kljub nasprotovanju in protagitaciji od gošove strani vse stransko dobro uspel in imajo samo veliko moralno in gmotno škodo tista dekleta, ki so ga v nerazumljivi lahkomišelnosti odklanjala. Ob koncu se prireditelj tečaja, deklinski krožek prosvetnega društva, najprisrčnejše zahvaljuje vsem, ki so k njegovemu uspehu kakor že koli pripomogli, zlasti pa Lesjak Ivanu, po domače Kranjcu v Št. Janžu, ki je kazal še največ razumevanja in

je tudi ves obilni inventar za tečaj brezplačno iz Doberne pripeljal in od tod zopet do ceste odpeljal. Če bo banska uprava še kedaj tak tečaj v Št. Janžu dovolila, upajmo, da bo zanj več razumevanja in več odziva v splošno korist naših družin in njenega gospodinjstva.

Sv. Pavel pri Preboldu. Čitatelji »Slovenskega gospodarja« so jako hvaležni piscem za navodilo in nasvete »Fantom vojakom«. Le žal, da nekateri fantje takšna navodila radi prezrejo ali celo ometavajo. Pri nas so se zbrali fantje v Društvenem domu že 14 dni pred odhodom. Domača dva gg. bogoslovca sta jih okrepila z lepimi nauki. Zadnji dan se je brala sv. maša za vojake novince. Cerkveni pevci (moški zbor) so krasno peli; fantje pa so pristopili k mizi Gospodovi. Slovo je bilo jako ganljivo. Matere so jokale, fantje pa so peli in vriskali ter se odpeljali z okrašenim vozom pred vojašnico v Celje. Bilo je lepo, ker med njimi ni bilo pijancev in pretepačev.

— Tukajšnja Sadjarska podružnica gradi sušilnico za sadje in hmelj. Ker bo stavba združena s precejšnjimi stroški, bodo člani podružnice vprizorili v ta namen igro: »Naša krič«. Občinstvo se zelo zanima, ker bode igra vprizorjena na prostem in sicer na dvorišču graščine Prebold na Vnebohod dne 30. maja ob treh popoldne.

Pišec. V nedeljo dne 26. t. m. priredi pevsko društvo iz Artič v Slomškovem domu v Pišecah veseloigro. Smeha bo na cente. Kdor pa želi vedeti, kakšna bo igra, naj pride gledat, mu ne bo žal. Vsi od daleč in blizu vabljeno! Predstava bo po večernicah.

Živela abstinenca!

Napij se iz studenca,
živela abstinenca!

Odprta noč in dan so groba vrata

Bistrica pri Rušah. V cvetu svoje mladosti je po kratki, a trpljenja polni boleznici dne 4. maja, ob 11. uri ponoči, v bolnišnici v Mariboru izdihnila vzorna deklica in vrla učenka Anica Tancer, hči posestnice in vdove Matilde Tancer na Bistrici pri Rušah, svojo lepo dušo. Kakor uniči preko noči mrzla slana pomladno cvetje, tako je pokosila sredi noči nepričakovano njeno mlado življenje blede smrti. Pokojna Anica je bila rojena na Bistrici pri Rušah ter je obiskovala osnovno šolo v Rušah. Bila je zelo pridna učenka, pravi vzor vsem součenkam v razredu in šolarjem sploh. Zastrupila si je kri s tem, da je stopila na zrjaveli žrebelj, kar je bilo vzrok, da je morala kljub vsemu zdravniškemu prizadevanju v bolnišnici zapustiti ta svet. Smrtni boj je junaško prenašala, dokler ji niso prevelike bolečine, zvezane s srčnimi krči, končale življenje. Dva dni kasneje so jo prenesli ob veliki udeležbi občinstva na njen zadnji

dom na poboško pokopališče. Mrtvaški sprevod je vodil njen gospod katehet iz Ruš, ki je izvršil tudi vse cerkvene obrede. Ob odprtem grobu se je od rajne Anice v ganljivih in v srce segajočih besedah poslovila gđc. M. Marinšek iz Laznice pri Linibušu. Njej, g. katehetu in vsem prijateljem in znancem, ki so nepozabno Anico spremlili na njeni zadnji poti, bodi tem potom izrečena prisrčna zahvala! Ti pa, draga Anica, ljubljena svoje Te tako ljubeče in neutolažljive matere in drugih svojcev, počivaj v miru in večna luč naj Ti svesti v nebesih, kjer kraljuje večna pomlad!

Spodnja Sv. Kungota. Izpočetka je smrt našemu kraju bolj prizanašala, zato pa je bila bolj neusmiljena v začetku majnika. En dan je zvonilo kar trem: fantoma Francu Bauman in Francu Kaspar, ki sta bila vsak nekaj nad 30 let stara; tretji mrlič pa je bil najstarejši faran Jožef Tavželj, v 94. letu. Kranjska ko-

renina, pošten, delaven in varčen, je le nekaj mesecev bolehal, duševno zdrav do zadnjega. Pred kratkim je dal postaviti blizu doma lepo kapelico, kjer je rajnemu ganljivo govoril v slovo na dan pogreba p. Gabrijel iz Maribora. Vsi trije rajni naj počivajo v miru!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Smrt žanje pri nas neizprosno naprej, izbira pa najstarejše farane. Dne 9. majnika smo pokopali 86letnega Petra Korošeca, bivšega uglednega kmeta na Malni. V nedeljo dne 12. maja popoldne pa smo položili k zadnjemu počitku bivšega šentjurskega župana Jurija Kranerja v Jurjevskem dolu. Bil je 30 let župan prejšnje občine Sv. Jurij, dočakal je starost 84 let. Bil je tudi oče farnih siromakov ter še je v nedeljo dne 5. t. m. jim zadnjikrat razdelil mesečno podporo po pozni službi božji. Med tednom je obolel, huda pljučnica je pritisnila; po dvanedveni boleznici je, okrepan z zadnjimi sv. tolažili, preminul. Na zadnji poti ga je sprem-

domove in se skrili v gozdove od Svetih gor do Podre.

Vojaki so temeljito preiskali zrevolucionirane župnije. Prijeli so le primeroma malo res krepkih možakarjev, katere so brez nadaljnjega polovili in jih odgnali v Brežice.

Očividci pripovedujejo še danes, kako žalosten je bil pogled na te reveže. Vkljeni so bili po dva in dva na kratkih verigah, ki so bile spete s podolžnimi lanci. Kakor sužnje so odpeljali te žrtve v Celje in jih oddali v zapore tamošnjega okrožnega sodišča. Pričela je dolgotrajna ter dolgovezna preiskava in ta je pokazala slednjič čisto drugo sliko, nego si jo je bila naslikala politična oblast na neosnovane ter zbegane ovadbe.

Sodnija se je popolnoma prepričala, da je podžgala ljudsko nevoljo in zakrivila zadnji krvavi dogodek več ali manj politična oblast sama.

Na dolgi verigi v Celje pripeljane kmete, ki so bili obdolženi najhujšega hudodelstva, so po temeljiti preiskavi izpustili. Z izpustitvijo nedolžnih so se upali iz šum ter iz Gore tudi oni, katerim je morda

vest očitala, da so le kaj zakrivali. Ni se zmenil za nje ne okrajni glavar in tudi nobeden orožnik!

Eden glavnih vzrokov, da niso prenehali že koj po novih odporih kmetov napram razkuževalni komisiji, je bil tudi ta, ker je bilo pri politični oblasti in pri komisiji nemško ter nemškutarsko uradništvo. Nemško čuteči so že tedaj prežali na vsako priliko, da so se lahko znosili nad slovenskim kmetom. Slovenski kmet, iz katerega se je množilo ter obnavljalo slovensko izobraženstvo, je bil nemškutariji trn v peti. Ker drugače niso mogli toliko privijati Slovencev, so jim pač škodovali po možnosti na videz nedolžni način za obči blagor potrebnega — razkuževanja. Ako bi jim bilo istinito samo za pobijanje ter iztrebljenje trtne uši, bi bili svoje delo vršili po trgtavi in ne ob času, ko so resnično povzročali vno gradnikom največjo škodo!

Moramo pa tudi povedati, da so se kmetje v tem zadnjem puntu upravičeno postavili po robu in so s svojo puntarsko organizacijo dokazali politični oblasti, da niso več brezpravni tlačani! Za slučaj, da bi bil kmet v spodnjih krajih mirno gledal početje ušive komisije, bi mu bila ta čepela na vratu, dokler bi še

na starost prenižka. Pred nedavnem se je odlomila s tega drevesa precej debela veja. Rastlinoslovec in profesor W. G. Land je določil po obročih na veji, da mora biti orjaška cipresa stara najmanj 7000 let. Drevo meri v višini odraslega moža 50 čevljev v premeru.

Roko so odsekali javno krog leta 1800 v Augsburgu na Nemškem vsakemu, ki je gojil pri kockanju.

Opat pl. Hirschau je iznašel uro, s pomočjo katere je bilo mogoče ugotoviti ter predložiti premikanja nebesnih teles.

Že v 13. stoletju naletimo v Nemčiji na tri- in v Parizu na štiri-nadstropne hiše.